

AOPK ČR - RP Olomoucko
oddělení **SPRÁVA CHKO JESENÍKY**
Šumperská 93
790 01 Jeseník
ID DS: hwzdyhr
e-mail: jeseniky@nature.cz
web: www.nature.cz

Dle rozdělovníku

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ: 0129/OM/2024-4

VYŘIZUJE: PETRŮ

DATUM: 11. 3. 2024

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, regionální pracoviště Olomoucko, oddělení Správa CHKO Jeseníky (dále jen „Agentura“) jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 75 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), na základě žádosti podané právnickou osobou ENVICONS s.r.o., IČ 27560015, Hradecká 569, 533 52 Pardubice, dne 16. 2. 2024 (dále jen „žadatel“) a na základě provedeného správního řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“) vydává toto

ROZHODNUTÍ

I. Podle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona **se žadateli povoluje výjimka** ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů v kategorii silně ohrožených – chřástal polní (*Crex crex*) a vydra říční (*Lutra lutra*). Tyto druhy jsou předmětem ochrany podle práva Evropského společenství.

II. Podle § 43 odst. 1 zákona **se žadateli povoluje výjimka** ze zákazů uvedených v § 26 odst. 1 písm. c) zákona.

Výjimky ve výroku I. se týkají zákazů uvedených v ustanovení § 50 odst. 1 a 2 zákona, konkrétně škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, rušit, zraňovat nebo usmrcovat a dále sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla.

Výjimka ve výroku II. se týká zákazů uvedených v § 26 odst. 1 písm. c), konkrétně vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody. Výjimka se týká 10 vozidel (2x nákladní automobil, 2x bagr, 2x buldozer, 4x osobní automobil) a obousměrného průjezdu motorových vozidel po polní cestě z obce Mnichov pod Pradědem na staveniště a pojezdů v rámci zřízeného staveniště.

Výjimky se povolují pro realizaci záměru revitalizace Hamerského a Rudného potoka - „Niva Černé Opavy nad Mnichovem“ v k. ú. Mnichov pod Pradědem a Heřmanovice, **za předpokladu splnění těchto podmínek:**

1) Nebude-li stavba zahájena do 1. května běžného kalendářního roku, bude nezbytné veškeré práce spojené s realizací záměru zahájit **až po první seči** travních porostů na plochách, které budou záměrem dotčeny, z důvodu možného hnízdění chřástala polního.

2) Maximálně 7 dní před zahájením prací musí biologický dozor na stavbě konstatovat nepřítomnost chřástala polního a nor vydry říční v prostoru stavby. V případě pozitivního nálezu musí biologický dozor o této skutečnosti Agenturu bezodkladně informovat. Biologický dozor byl ustanoven podmínkou č. 6 v závazném stanovisku vydaném Agenturou v souvislosti s předmětným záměrem dne 31. 8. 2022 (č.j. SR/0606/OM/2022-2).

3) Žadatel sdělí v předstihu min. 5 kalendářních dnů zástupcům Agentury, oddělení Správa CHKO Jeseníky (e-mailem na adresu jeseniky@nature.cz nebo formou datové zprávy) identifikaci (jméno,

příjmení) a operativní spojení (číslo mobilního telefonu) konkrétní fyzické osoby pověřené výkonem biologického dozoru.

4) Při realizaci záměru je požadováno důsledné dodržování technologické kázně pracovníků a zabezpečení celého staveniště na takové úrovni, aby bylo zcela vyloučeno havarijní znečištění vodních toků a jejich okolí úniky ropných, nátěrových, cementových, a jiných znečišťujících látek.

5) Nově vybudované vodní plochy nesmí být využívány pro záměrný chov ryb.

6) Výjimky se vztahují pouze na pozemky přímo dotčené realizací záměru (pozemky p. č. 1061/3, 1062, 1066/2, 1067, 1070, 1071/1, 1071/2, 1071/3, 1072/2, 1073/1, 1073/2, 1074, 1075, 1076, 1077, 1079/2, 1082, 1083, 1084/2, 1085/2, 1381/1 v k.ú. Mnichov pod Pradědem, a pozemky parc. č. 4415, 4439, 4445, 4446, 4447, 4447, 4450 v k.ú. Heřmanovice) a na polní cestu navazující na silnici III. třídy č. 44521 z Mnichova pod Pradědem.

7) Platnost výjimek uvedených ve výrocích I. a II. se omezuje do **31. 12. 2027**.

8) Po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí budou Agenturou vydány přenosné povolenky k vjezdu v počtu 10 ks, které budou při vjezdu do CHKO viditelně umístěny za předním sklem automobilů.

ODŮVODNĚNÍ:

Dne 16. 2. 2024 byla Agentuře doručena žádost žadatele o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany chřástala polního (*Crex crex*) a vydry říční (*Lutra lutra*), a dále žádost o povolení k vjezdu do CHKO, obojí v souvislosti se záměrem revitalizace Hamerského a Rudného potoka - „Niva Černé Opavy nad Mnichovem“ v k. ú. Mnichov pod Pradědem a Heřmanovice. Záměr je situován do III. zóny odstupňované ochrany přírody v CHKO Jeseníky.

Záměr revitalizace Hamerského potoka a částečné revitalizace Rudného potoka v k. ú. Mnichov pod Pradědem a Heřmanovice spočívá v realizaci revitalizačních opatření na vodotečích v povodí řeky Černé Opavy (ČHP: 2-02-01-003, IDVT: 10100365). Konkrétně se jedná o Hamerský potok (IDVT: 10211176) a o Rudný potok (IDVT: 10211155). Oba tyto toky jsou ve správě Lesů České republiky. Žadatel navrhuje částečnou revitalizaci nivy Hamerského a Rudného potoka a zbudování tůní v nivě. Plánovaný záměr je umístěn na pozemcích p. č. 1061/3, 1062, 1066/2, 1067, 1070, 1071/1, 1071/2, 1071/3, 1072/2, 1073/1, 1073/2, 1074, 1075, 1076, 1077, 1079/2, 1082, 1083, 1084/2, 1085/2, 1381/1 v k.ú. Mnichov pod Pradědem, a na parc. č. 4415, 4439, 4445, 4446, 4447, 4447, 4450 v k.ú. Heřmanovice. Předpokládané datum zahájení stavby se předpokládá v průběhu roku 2024, předpokládaná délka realizace činí maximálně 6 měsíců.

Výjimky jsou požadovány z důvodu nesporně příznivého vlivu záměru pro životní prostředí po jeho realizaci. Realizací chystaných revitalizačních opatření bude zvýšena biotopová, a tím i druhová diverzita území, jež tak bude obohaceno o nové typy cenných stanovišť (mokřady s tůněmi).

Dopisem ze dne 23. 2. 2024, naše č. j. SR/0129/OM/2024-3, bylo všem známým účastníkům řízení oznámeno zahájení správního řízení. Zároveň byli účastníci řízení vyrozuměni ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu o shromáždění podkladů potřebných pro vydání rozhodnutí a byla stanovena lhůta k vyjádření k těmto podkladům. Do správního řízení se v řádném termínu nepřihlásil žádný spolek, ani se žádný z účastníků řízení k věci nevyjádřil.

Při povolení výše uvedených výjimek Agentura vycházela z následujících úvah:

Předmětná lokalita je potenciálním biotopem zvláště chráněných druhů (dále „ZCHD“). Plánovaný záměr Agentura kvalifikovala jako záměr škodlivě zasahující do biotopu ZCHD a jimi užívaných sídel. Realizace předloženého záměru tedy podléhá povolení výjimky podle § 56 odst. 1 zákona, neboť bude spojena se škodlivými zásahy do biotopu ZCHD (chřástal polní a vydra říční). Zároveň jsou oba tyto ZCHD předmětem ochrany podle práva Evropského společenství a realizace záměru tudíž podléhá také povolení výjimky dle § 56 odst. 2 zákona.

Chřástal polní je pták o něco menší než koroptev, je na většině těla zbarven rezavohnědě. Hřbet je podélně, břicho příčně skvrnitě. Přední část krku a hrud' jsou šedavé, křídla hnědá. Hnízdí na vlhčích loukách, pastvinách a ladech, výjimečně i v polích od nížin až do vyšších poloh. Chřástal polní v posledních desetiletích vymizel z velkých oblastí západní a střední Evropy a jeho osídlení zde je ostrůvkovité. Středisko výskytu nyní představuje východní Evropa, i tady však dochází k

poklesu početnosti. Hlavním důvodem úbytku je ztráta vhodného biotopu v důsledku intenzivních způsobů obdělávání luk a pastvin. Rychlost a míra ústupu vedla k tomu, že tento druh je řazen mezi nejohroženější ptáky Evropy. Od poloviny 20. století, kdy byl na většině území ČR běžným druhem, nastala silná redukce stavů a to především v nížinách. Tento trend se patrně zastavil zhruba na počátku 90. let a od té doby došlo k nárůstu početnosti i k návratu do mnohých, dříve opuštěných lokalit. Těžištěm rozšíření i nadále zůstávají střední a vyšší polohy. V CHKO Jeseníky jsou jeho počty díky ochraně stabilní.

Vydra říční osidluje téměř všechny typy vodních biotopů od vodních toků přes jezera, mokřady a skalnatá mořská pobřeží. Populace obývající naše území obsazuje tři rozdílné typy biotopů - horské oligotrofní vodní toky, vrchovinné toky s kaskádami malých a středních rybníků a ploché rybníční oblasti. V potravě vydry výrazně převažují ryby, doplňkově též obojživelníci, korýši, drobní savci, vodní hmyz a další. Vydra říční je ohrožována řadou faktorů, jejichž intenzita se v průběhu let výrazně měnila. Do první poloviny dvacátého století bylo hlavním ohrožujícím faktorem přímé pronásledování ze strany člověka. Od šedesátých let limitovalo stavy vyder především znečištění prostředí a regulace vodních toků. V posledních letech se však objevily další ohrožující faktory, především autoprovaz a nelegální lov, kterým se zejména vlastníci rybníků snaží řešit škody, které vydra působí na rybí obsádce. Recentně se však vydří populace napříč územím ČR rychle rozrůstá a osidluje dostupné biotopy s dobrou kvalitou vody. Na území CHKO Jeseníky se vyskytují nepříliš početné, ale trvalé vydří populace. Od roku 2010 je v Nálezové databázi ochrany přírody evidováno 240 záznamů, reálně populace na území CHKO čítá desítky jedinců.

Výše zmíněné druhy mohou být realizací záměru krátkodobě negativně ovlivněny. Jelikož se však v případě chřástala jedná o druh vázaný na podmáčené louky a v případě vydry o druh vázaný na vodní biotopy, je zlepšení stavu jejich biotopů díky realizaci záměru vnímáno jako jednoznačně pozitivní, ve smyslu zlepšení stavu dochovaného přírodního prostředí a zlepšení biotopové nabídky pro stávající populace. Agentura tedy konstatuje, že dlouhodobé přínosy realizace záměru převažují nad krátkodobými negativními vlivy spojenými s realizací záměru.

Vjezd motorových vozidel do CHKO má téměř vždy negativní vliv na přírodní prostředí, minimálně vlivem hlukového či imisního znečištění přírodního prostředí. Jelikož se však v tomto případě jedná o realizaci stavebního záměru v zájmu ochrany přírody, tedy o navrácení upraveného vodního toku do přírodě blízké trasy a vytvoření několika přilehlých mokřadních biotopů, Agentura konstatuje, že krátkodobé zatížení lokality negativními vlivy pojezdů automobilů a těžké techniky je nevýznamné v porovnání s očekávanými přínosy této realizace, což je ostatně skutečnost odbornou praxí dostatečně fakticky ověřená.

Následuje závěr biologického posouzení zpracovaného RNDr. Lukášem Mertou, Ph.D. ze srpna roku 2020: *„Předmětem biologických průzkumů byly dílčí lokality v nivě Černé Opavy nad osadou Mnichov (Vrbno pod Pradědem), ve kterých jsou plánovány revitalizační zásahy v podobě obnovy koryt menších vodních toků, hloubení tůní a vegetačních úprav. Biologická kvalita jednotlivých lokalit je rozdílná, žádnou z lokalit však nelze označit za výjimečně cennou z pohledu stanovištního či druhového. Na lokalitách nebyl zjištěn výskyt natolik cenných přírodních fenoménů, které by vylučovaly realizaci plánovaných revitalizačních opatření. Prostor aluviálních luk v údolí Černé Opavy nad Mnichovem je cenný zejména z pohledu krajinářského, jelikož je území minimálně dotčeno zástavbou a turistickým ruchem. Klidový a nezastavěný ráz území by měl být zachován i do budoucna. Realizací chystaných revitalizačních opatření bude zvýšena biotopická, a tím i druhová diverzita v území, jež tak bude obohaceno o nové typy cenných stanovišť (zejména mokřady s tůněmi). Biologická optimalizace revitalizačních opatření a podmínky zmírňující případné negativní dopady záměru na přírodu a krajinu mohou být navrženy v dalších fázích přípravy projektu.“*

Agentura po vyhodnocení obou žádostí konstatuje, že výjimky ze zákazů lze povolit v zájmu ochrany přírody podle § 56 odst. 1 ve spojení s § 43 odst. 1, a rovněž v zájmu ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť dle § 56 odst. 2 písm. a). Agentura dále konstatuje, že povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhů z hlediska ochrany a, za předpokladu dodržení výše uvedených podmínek, nebude mít nepříznivý vliv na biotopy chřástala polního ani vydry říční. Zároveň je záměr v souladu s dlouhodobými cíli vodního hospodářství na území CHKO Jeseníky, jako je zvýšená přirozená retenční schopnost území a vodní toky, včetně jejich niv a pramenišť s vysokou ekologickou hodnotou.

Agentura po zhodnocení všech podkladových materiálů došel k závěru, že jsou splněny zákonné podmínky, za nichž lze výjimky ze zákazů pro druhy chráněné v zájmu Evropského společenství a výjimku ze zákazů uvedených v základních ochranných podmínkách CHKO povolit. Výjimka uvedená ve výroku I. byla po provedeném správním řízení povolena v souladu s ustanovením § 56 odst. 2 písm. a) v zájmu ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť. Výjimka uvedená ve výroku II. byla po provedeném správním řízení povolena v souladu s ustanovením § 43 odst. 1 v zájmu ochrany přírody. Všechny výjimky jsou povoleny s vědomím, že povolované činnosti významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území, naopak povedou ke zlepšení přírodního prostředí.

V rámci optimalizace realizace revitalizačních opatření byly navrženy podmínky zmírňující negativní dopady záměru na dotčené zvláště chráněné druhy.

Zdůvodnění jednotlivých podmínek:

Podmínka č. 1) Tato podmínka vychází z biologie předmětného druhu.

Podmínka č. 2) Tato podmínka byla stanovena kvůli vyloučení přímého vlivu záměru na ZCHD.

Podmínka č. 3) Tato podmínka je stanovena jako podmínka kontrolní.

Podmínka č. 4) Většina znečišťujících látek vyjmenovaných v této podmínce je toxická pro vodní živočichy. Proto je potřeba důsledně zabránit jakýmkoliv únikům do vodních toků, či jejich okolí.

Podmínka č. 5) Tato podmínka vychází ze zákazu uvedeného v § 26 odst. 1 písm. d) zákona.

Podmínka č. 6) Podmínka je stanovena v souladu s lokalizací záměru uvedenou v PD.

Podmínka č. 7) Platnost výjimky je stanovena s ohledem na termín prací uvedený v žádosti.

Podmínka č. 8) Počet povolenek vychází z počtu vozidel, pro který je o výjimku žádáno. Zároveň se jedná o podmínku kontrolní.

V případě respektování podmínek výrokové části rozhodnutí nepovede navrhovaná činnost ke zhoršení stavu populací dotčených ZCHD ani jejich biotopu. Za takové situace, a za předpokladu realizace záměru v zájmu ochrany přírody, dospěla Agentura k závěru, že záměr žadatele není v rozporu se zákonnými podmínkami pro povolení výjimek, proto rozhodla tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Nedodržení stanovených podmínek může být důvodem ke zrušení rozhodnutí podle § 84 odst. 1 písm. c) zákona a zahájení sankčního řízení dle § 88 zákona. Toto rozhodnutí nenahrazuje jiná rozhodnutí dotčených orgánů státní správy ani souhlas majitelů pozemků.

POUČENÍ O ODVOLÁNÍ:

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 81 odst. 1 správního řádu do patnácti dnů ode dne jeho doručení odvolat k Ministerstvu životního prostředí, a to podáním učiněným u Agentury (AOPK ČR, regionální pracoviště Olomoucko, oddělení Správa CHKO Jeseníky). V případě, že písemnost bude uložena u provozovatele poštovních služeb, lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne převzetí rozhodnutí, nejpozději však od desátého dne ode dne jejího uložení. Podané odvolání má odkladný účinek.

Za správnost vyhotovení odpovídá Ing. Anita Petru

"otisk úředního razítka"

Mgr. Petr Šaj
ředitel regionálního pracoviště

"podepsáno elektronicky"

Rozdělovník:

Účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu:

ENVICONS, s.r.o., Hradecká 569, 533 52 Pardubice, ID DS 9vm4b4e

Účastník řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu:

Lesy ČR, s.p., Přemyslova 1106/19, 500 08 Hradec Králové, ID DS e8jcfns

ČRS, územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, Jahnova 14, 709 00 Ostrava 9, ID DS wfqyvcs

Účastník řízení dle § 27 odst. 3 správního řádu:

Obec Heřmanovice, Heřmanovice 136, 793 74 Heřmanovice, ID DS gpsj2td

Město Vrbno pod Pradědem, Nádražní 389, 793 26 Vrbno pod Pradědem, ID DS znnbahx